

โดย นางสาวอาชีนี ปัทมะสุคนธ์ ผู้ช่วยเลขาธิการ
สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.)

ในบทความก่อน ได้ชวนให้ผู้อ่านรู้จัก “โมเดล 3Cs: กลไกจัดภัยหลอกลวงลงทุนยุคดิจิทัล” ของ ก.ล.ต. ซึ่งเปรียบเสมือนเกราะหลายชั้นสำหรับผู้ลงทุน แต่เมื่อโลกออนไลน์หมุนเร็วขึ้นทุกวัน กลโกงก็ยิ่งพัฒนาเร็วขึ้นทุกวันเช่นกัน การกิจคุ้มครองผู้ลงทุนจึงไม่ใช่แค่การเตือน หากต้องไปถึงการสกัดก่อนความเสียหายจะเกิด

สัญญาณที่น่าสนใจคือ ผู้ลงทุนไทยทุกวันนี้เริ่ม “หยุดก่อนเชื่อ ตรวจสอบข้อมูลก่อนลงทุน” มากขึ้น จากข้อมูลของ ก.ล.ต. ช่วงเดือนพฤศจิกายน 2566 - พฤษภาคม 2569 ได้รับแจ้งเบาะแสหลอกลวงลงทุนผ่านสายด่วนแจ้งหลอกลวงลงทุน 1207 กด 22 รวม 22,320 ครั้ง ในจำนวนนี้ ก.ล.ต. ให้คำปรึกษาแก่ประชาชน 14,472 ครั้ง และประสานงานเพื่อปิดกั้นช่องทางหลอกลวงลงทุน 7,848 ครั้ง

ในช่วง 5 เดือนแรกของปี 2569 มียอดติดต่อขอคำปรึกษาและแจ้งเบาะแส 4,307 ครั้ง เพิ่มขึ้นกว่า 25% จากช่วงเดียวกันของปีก่อน โดยเฉพาะการขอคำปรึกษาเกี่ยวกับการหลอกลวงลงทุนที่มีจำนวน 3,939 ครั้ง เพิ่มขึ้นถึง 208% ตัวเลขนั้นนอกจากจะสะท้อนถึงปัญหาที่ยังหนัก แต่ยังสะท้อนถึงคนจำนวนไม่น้อยเริ่มเปลี่ยนจาก “เชื่อก่อน” มาเป็น “เช็กก่อน” ซึ่งถือเป็นสัญญาณเชิงบวกที่ชี้ว่า ประชาชนเริ่มตระหนักรู้ภัยหลอกลวงลงทุนมากขึ้น

ขณะที่มีฉาชีพยังคงใช้วิธีหลอกลวงลงทุนที่หลากหลายรูปแบบและเพิ่มความซับซ้อน โดยเฉพาะการใช้ช่องทางออนไลน์เพื่อเข้าถึงเหยื่อ ทั้งการสร้างเว็บไซต์ปลอมหรือโฆษณาชวนเชื่อที่อ้างผลตอบแทนสูงเกินจริง หลายกรณีเริ่มต้นจากการสร้างตัวตนปลอมทำให้นึกกว่าเป็นผู้เชี่ยวชาญ แอบอ้างเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการลงทุน บุคคลมีชื่อเสียง หน่วยงานภาครัฐ หรือสร้างกลุ่มสนทนาชักชวน เพื่อสร้างความคุ้นเคยและความไว้วางใจที่ละชั้น จนนำไปสู่การตัดสินใจโอนเงินลงทุนในที่สุด

นอกจากนี้ เทคโนโลยีใหม่ AI ยังเป็นเครื่องมือที่ฉาชีพนำมาใช้ทั้งในรูปแบบคลิปวิดีโอสั้น ภาพตัดต่อ หรือคลิปเสียง เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือปลอม นอกเหนือไปจากการชักจูงด้วย “ผลตอบแทนสูง” และการกดดันให้รีบตัดสินใจโอนเงินลงทุน ซึ่งถือเป็นความท้าทายสำคัญของการคุ้มครองผู้ลงทุนในยุคดิจิทัล

โจทย์ของการคุ้มครองผู้ลงทุนจึงไม่ใช่แค่บอกว่าอย่าหลงเชื่อ แต่ต้องช่วยให้ประชาชนแยกให้ออกว่า อะไรคือข้อมูลจริง และอะไรคือ “ฉาก” ที่ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อให้เชื่อ

หัวใจหลักของแนวทางนี้ คือ การสร้างระบบป้องกันหลายชั้นที่ประชาชนเข้าถึงง่ายและใช้ได้จริง ทั้ง SEC Investor Alert สำหรับแจ้งเตือนรายชื่อบริษัทที่ประกอบธุรกิจที่ไม่ได้อยู่ภายใต้การกำกับของ ก.ล.ต. และ SEC Check First: สำหรับการตรวจสอบรายชื่อบริษัทที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ ก.ล.ต. เพราะในยุคที่สิ่งหลอกลวงถูกทำให้ดูน่าเชื่อถือ การ “เช็กก่อนโอน” อาจเป็นเส้นแบ่งบาง ๆ ระหว่างโอกาสกับความเสียหาย

ควบคู่กับการทำงานของ ก.ล.ต. ในช่วงที่ผ่านมาซึ่งเชื่อมโยงกันเป็นระบบมากขึ้นกับหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศ ตั้งแต่การประสานกับผู้เสียหายไปยังศูนย์ปฏิบัติการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมออนไลน์ (AOC) สายด่วน 1441 เพื่อแจ้งความและอายัดบัญชี การเข้าร่วมศูนย์บริหารเหตุการณ์แก๊งคอลเซ็นเตอร์และการค้ำมนุษย์นาฬิกา (War Room) ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ไปจนถึงการทำงานร่วมกับศูนย์ต่อต้านข่าวปลอม ประเทศไทย รวมถึงการเชื่อม SEC Check First เข้ากับระบบ Cyber Check ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อให้ประชาชนตรวจสอบได้ง่ายขึ้นในจุดที่ใช้งานจริง

ในฝั่งแพลตฟอร์มออนไลน์ ก.ล.ต. ยังร่วมทำงานเชิงรุกกับผู้ให้บริการรายสำคัญอย่าง Facebook, Instagram, LINE และ TikTok เพื่อเร่งปิดกั้นเนื้อหาหลอกลวง และผลักดันการสื่อสารเชิงป้องกันให้เข้าถึงประชาชนมากขึ้น เพราะเมื่อช่องทางหลอกลวงอยู่บนแพลตฟอร์ม การป้องกันก็ต้องไปอยู่บนแพลตฟอร์มด้วยเช่นกัน อีกพัฒนาการที่น่าจับตา คือ ความร่วมมือระหว่าง Meta และ ก.ล.ต. ในการขับเคลื่อนแคมเปญเตือนภัยหลอกลวงบนแพลตฟอร์มออนไลน์ รวมถึงการคัดกรองบัญชีก่อนลงโฆษณาด้านลงทุน ขณะที่ LINE ก็ร่วมเผยแพร่เนื้อหาเสริมภูมิคุ้มกันผู้ลงทุนผ่าน LINE TODAY ความร่วมมือเช่นนี้สะท้อนว่า การป้องกันภัยยุคดิจิทัลไม่อาจเป็นหน้าที่ของหน่วยงานกำกับดูแลเพียงฝ่ายเดียว

ด้วยภัยหลอกลวงไม่ได้หยุดแค่ในประเทศ ก.ล.ต. จึงขยายการทำงานสู่ระดับสากลผ่านกรอบความร่วมมือของ IOSCO และการใช้ระบบ International Securities & Commodities Alerts Network ([I-SCAN](#)) เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลเตือนภัยเกี่ยวกับพฤติกรรมต้องสงสัยและผู้ประกอบการที่ไม่ได้รับอนุญาต รวมถึงรูปแบบการหลอกลวงที่เกิดขึ้นข้ามพรมแดน ยิ่งข้อมูลไหลเร็ว โอกาสในการสกัดภัยก็ยิ่งมีมากขึ้น

การคุ้มครองผู้ลงทุนในยุคดิจิทัลไม่ใช่แค่การปิดกั้นภัยหลอกลวง แต่คือการให้ประชาชนมีภูมิคุ้มกัน “ไม่ตกเป็นเหยื่อได้ง่าย” ตั้งแต่แรก เพราะในวันที่ข้อมูลจริงและข้อมูลปลอมอยู่บนหน้าจอเดียวกัน การรู้เท่าทันจึงไม่ใช่เรื่องไกลตัว แต่เป็นทักษะจำเป็นของผู้ลงทุนทุกคน
